

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 7. NOV. 2010

lev
bladet

59. ÅRGANG

Du sender mig
ikke væk igen,
vel mor?

side 16

ANNONCE

ind- hold

Hvem bestemmer om du kan flytte sammen med din kæreste?

- 4 Kort nyt**
- 5 Leder** – Rettigheder er forvandlet til kontrol
- 6 Hvem bestemmer om du kan flytte sammen med din kæreste?**
– Om FN's handicapkonvention og LEVs landsmøde
- 14 LEV var med på årets HITmesse**
– Læs om de nyeste teknologiske hjælpemidler
- 16 Mathias kom i familiepleje otte måneder gammel**
– otte år senere kom han hjem til sin mor
– Dette er historien om, at med den rette hjælp kan meget lade sig gøre
- 20 Kommunerne kan ikke prioritere på handicapområdet**
– Ny rapport dokumenterer problemet
- 23 De bowler ikke for sjov**
– Idrætten breder sig på en række specialskoler
- 28 Fokus på kvalitet**
– Nyt center i København vil samle og udvikle viden
- 33 Følg med** – Abonner på LEVs nyhedsbrev
- 34 Best Buddies**
– LEVs projekt breder sig på ungdomsuddannelserne
- 41 LEV nyt**
- 42 Kort nyt**

DINE MENINGER OG DIN STEMME ER VIGTIG!

Næsten alle mennesker som er fyldt 18 år har stemmeret.

Din stemme tæller. Brug din stemme!

<http://www.myopinionmyvote.eu/>

Støttet af Europakommissionen
Directorate General for Education and Culture
"Lifelong Learning Programme"

Pjece om valg til mennesker med udviklingshæmning

Der findes mange barrierer for, at mennesker med udviklingshæmning kan udøve deres politiske rettigheder på lige fod med andre. Det kan for eksempel være svært at gennemskue den demokratiske proces og finde ud af, hvordan man stemmer. Derfor udgiver Center for Ligebehandling af Handicappede pjecen "Dine meninger og din stemme er vigtige!" som led i det EU-finansierede projekt "Min mening, Min stemme".

Pjecen er målrettet mennesker med udviklingshæmning. Den forklarer blandt andet, hvad et valgkort er, hvordan man stemmer, og hvad der sker efter afholdelsen af valg. Pjecen er skrevet i et letlæst sprog og er udgivet med støtte fra Europa-kommissionen.

Pjecen er nu tilgængelig på nettet, men kan også bestilles hos Center for Ligebehandling af Handicappede på www.clh.dk

Forældre imod specialbørn i folkeskolen

Folkeskolen er ikke for alle børn. Elever med specielle behov skal blive på specialskolerne, mener et klart flertal af forældre til børn under 16 år. 62 procent af forældrene er negative over for en mere rummelig folkeskole, viser en undersøgelse, som Gallup har gennemført for Berlingske Tidende. Dermed er forældrene i skarp modsætning til majoriteten af politikere, kommuner, organisationer og eksperter, der ellers alle har anbefalet, at flere elever skal gå i folkeskole frem for på specialskoler. Forældrene er egoistiske og går primært op i deres eget barn, mener Niels Egelund, der er professor i specialpædagogik ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. Også lærerne i folkeskolen stiller sig kritiske over for en mere rummelig skole. I en undersøgelse, som Scharling Research har gennemført for lærernes fagblad Folkeskolen om rejseholdets ti anbefalinger til en bedre folkeskole, er lærerne mest kritiske over for forslaget om flere specialbørn i folkeskolen.

ABC

NEM ID LUKKER ÆLDRE OG HANDICAPPEDE UDE

Ældre Sagen og Danske Handicaporganisationer kritiserer NemID for at være for kompliceret og besværlig at bruge for en del af deres medlemmer. De risikerer dermed at blive sat uden for samfundet, hvis og når nemID bliver nøglen til alt fra betaling af regninger til kommunikation med offentlige myndigheder, lyder kritikken. Over for Kristeligt Dagblad har videnskabsminister Charlotte Sahl-Madsen tidligere erklæret sig villig til at indføre "særlige løsninger" over for disse grupper. NemID giver adgang til centrale funktioner som personregistrering, skoleindskrivning, flytterregistrering, skatteoplysninger og jobnet. Derudover giver NemID adgang til biblioteker, banker og mange andre funktioner.

Rettigheder er forvandlet til kontrol

I oktober havde LEV landsmøde, hvor temaet var FN-handicapkonventionen. Det er godt hen over en weekend at kunne hellige sig så vigtigt et emne. På landsmødet fik deltagerne et indtryk af, hvad meningen med konventionen er og også en forståelse for, hvorfor vi som handicaporganisation finder det vigtigt at sætte fokus på konventionen.

Men! Når jeg efter de spændende drøftelser på landsmødet vender tilbage til den virkelighed, vi er i her i efteråret 2010, kan jeg have svært ved at forstå, hvor vi bevæger os hen. Det ser ikke ud til, at vi er i gang med at se på konventionens muligheder og rettigheder – tværtimod. Efter et par år, hvor de kommunale budgetter har vist besparelser på alle områder, som berører mennesker med udviklingshæmning, og lovgivningsændringer der tilsidesætter den demokratiske ret til at kunne stemme på de politikere, som bestemmer ens livsbetingelser, nærmer vi os mere og mere tilstande, som ikke handler om rettigheder og inklusion, men mere om kontrol og bureaukratiske systemer.

Baggrunden for de sørgelige tilstande i dag er, at vi reelt har et parallelsamfund, som mere eller mindre gør det muligt at tilsidesætte hele tankesættet ved service-loven og konventionen i det hellige navn af kommunalt selvstyre. Med det i baghovedet, hvordan kommer vi så videre med at få en forståelse for, at det er vigtigt at tænke også mennesker med udviklingshæmning ind som en ressource? Her kan vi måske lade os inspirere af vores tyske naboer.

Inclusion International havde på vores verdenskonference i sommer nemlig også konventionen på dagsordenen. Den tyske social- og sundhedsminister sagde i sin tale, at

det jo ikke bare handler om at godkende konventionen, men derimod primært om at få skabt en debat, som gør det muligt at få den gennemført. Derfor skal vi få befolkningen til at forstå, at det er vigtigt at acceptere menneskers forskellighed og se muligheder hos alle mennesker.

Det var kloge ord fra en politiker. Vi kan efterlyse den form for udtalelser fra danske politikere. Men det er ikke helt de toner, vi får i øjeblikket. I stedet oplever vi lovændringer, der kan føre til anbringelse af børn, besparelser, der gør det vanskeligt at have et arbejde, når man har et barn med udviklingshæmning. Besparelser, som gør, at voksne mennesker med udviklingshæmning mister deres klubtilbud, kun tilbydes beskæftigelse på halv tid, mister en stor del af hjælpen i hjemmet, ikke kan få hjælp til at handle ind og ikke kan komme på ferie eller udflugter.

Det var derfor fantastisk, at ULF kunne arrangere demonstrationen den 4. november, hvor flere hundrede udviklingshæmmede fra hele landet mødte frem i København for at gøre politikerne opmærksomme på, at nu må det stoppe.

Det var dejligt at se og høre Mikkel Warming, den ansvarlige borgmester i Københavns Kommune, udtale sig om, at mennesker med udviklingshæmning er en ressource. Derimod var det trist at konstatere, at landspolitikkerne glimrede ved deres fravær, da demonstrationen sluttede på Christiansborg slotsplads. Men det kan jo skyldes, at de var ligeglade – eller måske var de flove?

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

Hvad kan vi bruge FN's handicapkonvention til?

Handicapkonventionen er en menneskeretskonvention, som skal sikre de grundlæggende menneskerettigheder for mennesker med funktionsnedsættelser. Konventionen, der blev vedtaget af FN's generalforsamling i slutningen af 2006 og senere ratificeret af den danske regering, vækker forhåbninger og forventninger for mange. Konventionen skal sikre, at mennesker med funktionsnedsættelse ikke diskrimineres.

På LEVs landsmøde den første weekend i oktober var temaet netop handicapkonventionen.

Det store spørgsmål var og er, hvad kan vi bruge FN's handicapkonvention til? Det kom der en masse bud på på landsmødet.

For at gøre "resultatet" af landsmødet så handlingsorienteret som muligt, bliver der denne gang ikke lavet en lang rapport. I stedet har landsmødeudvalget besluttet, at der skal udformes nogle "kioskbaskere" på basis af diskussionerne på landsmødet.

Med "kioskbaskere" tænkes på nogle korte, fyndige sætninger, som rammer forskellige problemstillinger ind. To af "kioskbaskerne" laves som Go-Cards, og de bliver udsendt til 540 cafeer over hele landet i ugerne 48 og 49. For hvad hjælper det at have alle de rigtige intentioner i en konvention, hvis ingen kender den?

På de følgende sider kan du læse om kioskbaskerne samt møde nogle af deltagerne på landsmødet og høre, hvad de mener om konventionen.

Drømmer du om en
et-værelses lejlighed
uden eget toilet
køkken – rest

Hvem bestemmer
om du kan flytte
sammen med din
kæreste?

Et spørgsmål om rettigheder

Alle mennesker har ret til at være handicappede – Har alle handicappede ret til at være mennesker? Sådan spørger LEV i en ny kampagne, der via Go-Cards på cafeerne skal få folk til at studse over, om Danmark gør det godt nok og lever op til FN-konventionen om handicappede

Hvorfor gælder min stemme ikke længere ved kommunalvalget? Hvorfor er der ingen fritidstilbud til min datter, når hun fylder 15? Hvorfor må min søn ikke bo sammen med sin kæreste? Hvorfor bremser kommunen min søns liv i et halvt år, når han fylder 18?

Disse fire spørgsmål er blot et udpluk af de dilemmaer fra hverdagen, som Landsforeningen LEV præsenterer i en kampagne, der sætter spørgsmålstejn ved, om Danmark behandler handicappede på lige fod med andre borgere.

Kampagnen kører under overskriften "Alle mennesker har ret til at være handicappede – Har alle handicappede ret til at være mennesker?", og landet over skal budskabet spredes via såkaldte Go-Cards på cafeer.

- Vi håber, at kampagnen får folk til at spekulere på den reelle forskelsbehandling, som mange handicappede må leve med, siger Sytter Kristensen, formand for Landsforeningen LEV.

ÆGTE DILEMMAER

De spørgsmål og udsagn, der præsenteres på LEVs Go-Cards, er formuleret efter inspiration fra deltagerne i LEVs landsmøde "FN's konvention om rettigheder for personer med handicap". I kølvandet på weekendens oplæg, debat og arbejde i forskellige workshops blev alle bedt om at formulere et personligt dilemma fra hverdagen, og de valgte udsagn og spørgsmål refererer tilsammen til flere af konventionens vigtigste artikler.

Det gælder eksempelvis spørgsmålet "Hvem bestemmer om du kan flytte sammen med din kæreste?". Det henviser til et par eksempler på, at unge udviklingshæmmede, der forelsker sig i hinanden, nægtes ret til at dele lejlighed i et bofællesskab. Det kolliderer med artikel 19, som blandt andet siger:

"At personer med handicap har mulighed for at vælge deres bopæl, samt hvor og med hvem de vil bo, på lige fod med andre og ikke er forpligtet til at leve i en bestemt boform."

I det hele taget fyldte boligproblematikken en del på konferencen, og Sytter Kristensen ser det som et eksempel på, at handicappede diskrimineres i forhold til andre.

- Valgmuligheden er i reglen begrænset til den ene bolig, man får tilbudt. Reelt er der ikke noget valg for mange handicappede, siger Sytter Kristensen.

TVINGES TIL BEGRÆNSNINGER

Et andet dilemma handlede om de barberede fritidstilbud til både unge og ældre. I LEV-kampagnen spørger en mor, hvorfor hendes datter ikke længere kunne gå i klub, da hun fyldte 15 år. Og en far til en udviklingshæmmede mand på 41 år er bekymret for, hvad sønnen skal beskæftige sig med, efter at aktiviteterne i bofællesskabet er sparet væk.

Derudover beklagede flere, at deres børns liv ofte sættes i stå, når de fylder 18 år og skifter fra den kommunale børneforvaltning til voksenhandicap. Og mange kritiserede, at udviklingshæmmede i Danmark har svært ved at få adgang til de it-løsninger, der kan hjælpe dem til at kommunikere bedre. Det er også imod konventionens ord.

- I de tilfælde ser vi, at de handicappede tvinges til begrænsninger i deres liv. Det er ikke noget, de selv vælger fra, påpeger Sytter Kristensen.

UDEN DEMOKRATISK INDFLYDELSE

Et af de helt kontante eksempler på den forskelsbehandling, der præsenteres i kampagnen, er rejst af Alice Hasselgren, der bor i Albertslund vest for København. Hun er formand for LEV i Gentofte, hvor hendes voksne, udviklingshæmmede datter lever i et bo- og dagtilbud.

Alle mennesker har ret til at være handicappede – har alle handicappede ret til at være mennesker?

Alle mennesker
har ret til at
være handicappede
- har alle
handicappede
ret til at være
mennesker?

Det er budgetterne, der bestemmer

- Tidligere var der gratis samkørsel, men den ordning blev nedlagt sammen med amterne. Min datter kan ikke tage offentlige transportmidler, men hun kan stadig besøge mig gratis, hvis bo- og dagtilbudets bus er hjemme, og der i øvrigt er tilstrækkeligt med personale på arbejde. Det er der sjældent, så nu koster det i alt 1.000 kroner i transport, når min datter skal hjem til mig i weekenden, fortæller Alice Hasselgren.

Artikel 29 i FN's konvention om handicappedes rettigheder handler om "deltagelse i det politiske og offentlige liv". Og her hersker der i LEV ikke tvivl om, at Danmark handler i strid med konventionens ord og ånd om, at "*personer med handicap har ret til og mulighed for at afgive deres stemme og modtage valg*".

Det er Lisbeth Jensen, formand for ULF, et levende eksempel på. Hun er født i Odder, men bor i dag i Horsens, og hun er kommet i klemme, efter at betalingskommunen Odder også er blevet handlekommune.

- Det betyder, at jeg nu er tvunget til at have en socialrådgiver i Odder i stedet for Horsens. Men når der er kommunalvalg, skal jeg stemme i Horsens, selv om det er politikerne i Odder, der har indflydelse på mit liv, fortæller Lisbeth Jensen og tilføjer:

- Demokratiet gælder ikke for mig.

Læs mere om kampagnen og konventionen på www.lev.dk

Det er et kæmpe problem at ratificere en konvention, hvis indholdet ikke bliver taget alvorligt, siger Jela Baunegaard, der skriver speciale om handicappedes civile rettigheder

- På papiret ser det godt ud, når Danmark tilslutter sig FN's konvention om handicappedes rettigheder. Det er den slags, man forventer af et vestligt land, der betragter sig selv som human, progressivt og rigt. Men reelt virker det blot som en skåltale, for i virkeligheden favner vi måske slet ikke så bredt, som vi bilder os ind.

Sådan siger Jela Baunegaard, der er studerende på Danmarks Pædagogiske Universitet og til jul afleverer et speciale om handicappedes civile rettigheder.

Hun er især optaget af kapitel 29 i konventionen, der garanterer handicappede fuld deltagelse i det demokratiske liv.

- Alligevel ser vi eksempler på handicappede, der ikke har stemmeret i den kommune, der både er betalings- og handlekommune. Deres demokratiske ret er sat under fode, og det er i mine øjne det allerstørste problem i forhold til helt almindelige civile rettigheder. Retten til at stemme er en af grundstenene i vores demokrati, siger Jela Baunegaard

og hæfter sig ved, at det problem nærmest blev ignoreret, da de nye regler blev vedtaget i Folketinget:

- Jeg har læst referater af debatterne i Folketinget, og socialordførerne fra regeringspartierne og Dansk Folkeparti virkede ikke påvirkede af udsigten til, at en befolkningsgruppe kan miste deres stemmeret.

ØKONOMISK BREMSEKLODS

I sit speciale undersøger Jela Baunegaard en påstand om, at det i virkeligheden er økonomien, der styrer omfanget af handicappedes rettigheder. Hun mener, at økonomien i alt for mange tilfælde fungerer som en bremseklo, der forhindrer rettighederne i at komme til udfoldelse. Og efter at have deltaget i LEVs landsmøde om FN-konventionen har hun kun fået bestyrket den tese.

- Det er budgetterne, der bestemmer. Økonomien kommer før rettighederne, og det er som om, der ikke bliver stillet spørgsmål ved den kendsgerning. Det er ikke i orden, og det er et kæmpe problem at ratificere en konvention, hvis indholdet ikke bliver taget alvorligt, og man ikke har tænkt sig at leve op til den, siger Jela Baunegaard og henviser til eksemplerne på de unge mennesker med handicap, der ikke må leve sammen som kærester:

- I modsætning til os andre er det ikke noget, de selv vælger, og de krænktes på en af de helt basale rettigheder.

Jela Baunegaard, der oprindeligt er professionsbachelor i ernæring og sundhed, afleverer sit speciale til jul og kan herefter kalde sig cand. pæd. soc.

Hvad kan vi bruge handicapkonventionen til? Tre landsmødedeltager kommer her med deres bud...

Flemming Larsen

Odense, formand for kredsen

Far til søn med multihandicap, 38 år og hjemmeboende

HVAD VAR DINE FORVENTNINGER TIL LANDSMØDET?

Jeg havde flere forventninger, blandt andet til landsmødets indhold, men også at tale med kollegaer fra rundt om i landet, få nye relationer. Det er sket.

VAR DER NOGET DER BLEV SAGT, ET EMNE ELLER ET TEMA, DU SYNES ER SÆRLIG VIGTIGT?

Nej, det synes jeg sådan ikke. Vi har arbejdet med at synliggøre FN-konventionen. Den 23. august på fødselsdagen for Danmarks underskrivelse af konventionen lavede vi i Odense og kredsen i Århus en aktion. I Århus gik cirka 250 og i Odense cirka 100 folk ud i byen på trods af et elendigt vejr for at formidle oplysning om konventionen. Aktionen fik megen omtale i TV og aviser. Det kunne blive en måde at formidle budskabet landsdækkende.

TROR DU FN-KONVENTIONEN KOMMER TIL AT GØRE EN FORSKEL?

På længere sigt, ja! Det er ikke noget der sker over en nat. Det drejer sig om at få den implementeret i politik og forvaltning, i den måde de arbejder på, så den er noget, der indgår i deres tænkning. For eksempel så mangler det ikke med at lave ordentlige rammer i Odense, men det kniber med de varme hænder. På en botilbud har man to hjemmedage. Der er således mellem 10-12 beboere hjemme og en medarbejder til at tage sig af dem. Denne medarbejder er nu sparet væk. Det opfatter jeg som brud på konventionen.

Alex Lund Pedersen

Rebild Kommune

Far til datter på 15 år, der er udviklingshæmmet og bor på en døgninstitution

HVAD VAR DINE FORVENTNINGER TIL LANDSMØDET?

Det at møde nogle mennesker, at skabe netværk og være med i en levende debat, der handler om, hvor er LEV henne, og især det spændende, hvor går LEV hen, for jeg ser, at LEV er i en levende udvikling.

VAR DER NOGET, DER BLEV SAGT, ET EMNE ELLER ET TEMA, DU SYNES ER SÆRLIG VIGTIGT?

Ja, FN-konventionen. Helt fint at det er tydeliggjort, hvor vigtig et redskab den er. Vi har en kæmpe formidlingsopgave. Hvordan får vi den implementeret hos den enkelte borger?

HVAD KAN MAN GØRE FOR AT UDBREDE KENDSKABET TIL FN-KONVENTIONEN?

Egentlig er det vel ikke LEVs opgave at formidle kendskabet til konventionen, men jeg ser alligevel LEV som en vigtig formidler. Det kunne blandt andet være, at LEV var aktiv og kom ud til for eksempel uddannelsesinstitutioner med oplæg om konventionen. Det ville være naturligt i pædagoguddannelser, i socialrådgiveruddannelsen etc.

TROR DU FN-KONVENTIONEN KOMMER TIL AT GØRE EN FORSKEL?

Ja, det er jeg overbevist om, og jeg ser det også som en kæmpe udfordring, blandt andet når en ny rammeaftale skal afløse noget af det, der er. Den særlige sociallogistik synes totalt fraværende. Hvem ser på det rigtige tilbud, med det rigtige faglige indhold, til den rigtige borger på det rigtige tidspunkt?

Jeg kunne ønske mig, at der på LEVs hjemmeside var en side for hver artikel i konventionen og nedenfor henvisning til love, paragraffer, bekendtgørelser og cirkulærer, der kan eller burde referere til artiklens indhold. Og jeg kunne ønske mig, at LEV lavede en pixi-udgave for hver af artiklerne, der kunne uddeles til forældre, til børnehaver, skoler, botilbud m.m.

Kari Overhalden

Vejle

Mor til handicappet dreng på otte år, der er hjemmeboende

HVAD VAR DINE FORVENTNINGER TIL LANDSMØDET?

Jeg forventede at få større indsigt i handicapkonventionen, og til hvordan jeg kan bruge den i mit arbejde i LEV og i andre sammenhænge i mit arbejde indenfor handicapområdet.

VAR DER NOGET, DER BLEV SAGT, ET EMNE ELLER ET TEMA, DU SYNES ER SÆRLIG VIGTIGT?

Min interesse går særligt på uddannelsesområdet. Jeg er optaget af, at uddannelser skal have et kvalificeret tilbud for læring, at man kan klare at leve sit liv på en god måde.

HVAD KAN MAN GØRE FOR AT UDBREDE KENDSKABET TIL FN-KONVENTIONEN?

Jeg tror ikke, at folk ved, hvilken betydning handicapkonventionen har. Alle, der arbejder med handicappede, bør kende konventionen. Her har LEVs kredse en betydning for formidlingen.

TROR DU FN-KONVENTIONEN KOMMER TIL AT GØRE EN FORSKEL?

Ja, det mener jeg, men jeg tror, at det først vil ske, når der kommer en klageinstans.

Alle har ret til KOMMUNIKATION

På HITmessen bliver man opdateret på de nyeste teknologiske hjælpemidler. Og der var masser at fordybe sig i på årets messe, for der produceres i dag hjælpemidler målrettet helt specifikke behov

Den 21. og 22. september 2010 afholdt Hjælpemiddelinsti-
tutet den årlige HITmesse på Nyborg Strand. Det var 18. gang,
der afholdtes HITmesse.

HITmessen er stedet, hvor fagpersoner mødes og holder sig
ajour med den nyeste teknologiske udvikling, får en bred
orientering om teknologiske muligheder inden for special-
undervisning, teknologi, kommunikation og genoptræning/
hjælpemidler.

HITmessen består dels af en stor udstillingshal, hvor forhandlere
præsenterer et omfattende udvalg af de nyeste og mest efter-
spurgte IKT-baserede hjælpemidler på markedet. Derudover
kan man deltage i faglige seminarer, foredrag og
workshops med mange spændende emner.

HITmessen henvender sig primært til fagper-
soner, men alle med interesse for området kan
deltage. Her kommer også forældre med deres
børn, som har behov for teknologiske hjælpe-
midler, for at finde inspiration til nye muligheder
og få vejledning hos fagkonsulenter, som er på
HITmessen.

TAG ET BILLEDE AF EN TEKST MED DIN MOBIL – OG FÅ TEKSTEN LÆST OP

SkanRead Mobile vandt titlen som "årets it-hjælpemiddel
2010".

Med SkanRead Mobile kan du med en Android mobiltelefon
tage et billede af en hvilken som helst tekst, sende den til en
server og få en lydfil retur, som afspilles på mobiltelefonen.
Det betyder, at personer med læse- og skrivevanskeligheder
kan få læst tekster på for eksempel skilte, plakater og vare-
deklARATIONER op. Læs mere på www.mikrov.dk

STYR DIN COMPUTER MED ØJNENE

Af andre interessante IKT-hjælpemidler skal nævnes øjensty-
ring af computeren. Man kan benytte alle almindelig PC pro-
grammer og skrive ved hjælp af et skærmtastatur. Produktet
giver mulighed for at surfe på nettet, chatte, skrive mails og
sms-beskeder, spille spil og kort sagt få alle computerens for-
dele...kun ved hjælp af øjnene.

*Med en Android mobil-
telefon kan du tage et
billede af en hvilken som
helst tekst, sende den til
en server og få en lydfil
retur, som afspilles på
mobiltelefonen*

Øjenstyringssystemet er baseret på
infrarød teknologi, der med de indbyg-
gede kameraer konstant følger øjne-
nes bevægelser. Man klikker ved at
fastholde blikket i kort tid på samme
sted. Læs mere på www.ask-ikt.dk

STYR DIN COMPUTER MED STEMMEN

Tal til din computer, og dine ord
kommer straks og præcist ind i dine

Microsoft programmer. Dictus talegenkendelse er bemærkel-
sesværdig og en god løsning for mange mennesker med et
fysisk handicap. Læs mere på www.pdc.dk

På s. 14 ses en ScanRead Mobile. Herover et eksempel på øjenstyringsprogram fra ASK. Th. ses Dictus' talegeningsprogram på skærmen.

MAN KOMMUNIKERER FORSKELLIGT

For nogle mennesker med et kognitivt handicap vil det være vanskeligt at anvende en mobil som hjælpemiddel for at få læst en tekst op. Det er heller ikke alle, som har mulighed for at styre en computer med øjnene. Anvendelse af et talegeningsprogram, vil være helt umuligt for mennesker uden et talesprog. Derfor må der være mange forskellige former informations- og kommunikationshjælpemidler. Man kommunikerer forskelligt – og der findes aldrig kun én løsning! For mennesker med svære kommunikationsproblemer findes der alternative muligheder.

ASK – ALTERNATIV OG SUPPLERENDE KOMMUNIKATION

ASK er kommunikationshjælpemidler, som omfatter alt det, der gør kommunikation og samspil mulig mellem mennesker, for hvem verbal tale og/eller sprogforståelse er vanskeligt.

ASK kommunikationshjælpemidler tilpasses individuelt og kan omfatte alt fra almindelig skrift, håndtegn, symboler, talemaskiner, computer, særlige IKT-programmer, digitale billeder, tegninger, konkrete genstande mv. De forskellige metoder kan anvendes som Hightech- Lowtech- eller "Paptek"- hjælpemidler, helt afhængig af brugernes individuelle behov for kommunikationshjælpemidler.

Sikring af retten til kommunikation

Birgitte Brandt, ergoterapeut, Specialbørnehaven Platanhaven, Odense og Vibe Lund Jensen, konsulent, Kommunikationscentret, Hillerød afholdt et seminar på HITmessen, som omhandlede retten til kommunikation.

De to oplægsholdere pointerede, at kommunikation er en fundamental menneskelig eksistensbetingelse, og FN's Handicapkonvention understreger adgang til kommunikationsmuligheder som en rettighed.

Artikel 2 i konventionen omhandler ret til udvikling af kommunikation og sprog og defineres bredt. "Kommunikation" omfatter sprog, tekstvisning, punktskrift, taktill kommunikation, storskrift, tilgængelige multimedier samt skrift, lyd, klarsprog, oplæsning og forstørrede og alternative kommunikationsmåder, -midler og -formater, herunder tilgængelig informations- og kommunikationsteknologi. "Sprog" defineres som talesprog og tegnsprog samt andre former for nonverbalt sprog.

Der blev stillet skarpt på virkeligheden, som viser, at rigtig mange mennesker med svær funktionsnedsættelse og uden talesprog ikke får adgang til kommunikationsmuligheder.

Der mangler viden på området hos fagpersoner, og der mangler vilje hos politikere til at støtte op om disse borgeres ret til kommunikation med omgivelserne. FN's Handicapkonvention er ratificeret i Danmark. Tilbage står ubesvarede spørgsmål og venter på svar og handling.

1. Hvem har ansvaret for fagligheden (viden, holdninger, tiltag), så mennesker med komplekse kommunikationsbehov får adgang til ASK?
2. Hvordan sikrer vi, at den fornødne faglighed er til stede?
3. Hvordan bliver viden mindre personbåren og mere systembåren?

AF ARNE DITLEVSEN ■ FOTO: HANS JUHL

Du sender mig ikke væk igen, vel mor?

Mathias blev fjernet fra sin mor, da han var otte måneder. Otte år senere kom han hjem. Dette er historien om, at det kan lade sig gøre at få sit barn tilbage. Men det kræver masser af tro på sagen og hårdt arbejde

Tina Andersen glemmer det aldrig. Grædefærdig får hun besked på at pakke Mathias' tøj og legetøj sammen i en taske. Derefter bliver hun sammen med Mathias kørt til Silkeborg. Tinas søster er også med i bilen. Det er den 1. november 2000. Solen skinner fra en skyfri himmel. Tina registrerer alt omkring sig, selv om det hele føles uvirkeligt. Hun tænker, at det ikke kan være rigtigt. Tina sidder på bagsædet ved siden af sin søn Mathias og føler sig som Palle alene i verden. Mathias kigger lige så stille på sin mor, og hun tænker, at hun skal fastholde de blå øjne, for hun ved ikke, hvornår hun får ham at se igen. Bilens chauffør er psykolog, og Tina kan mærke psykologens blik i bakspejlet. Ingen siger noget. Men Tinas søster er opløst i gråd. Tina kan ikke græde – og hun har sagt til sig selv, at hun ikke vil græde.

Da de når frem til villaen lidt uden for Silkeborg, tager Tina Mathias og bærer ham op til døren. Hun tænker, at nu skal hun aflevere sin lille dreng til fremmede mennesker. Da de kommer ind, er der dækket op til kaffe som på en hyggelig søndag i familiens skød. Tina græder indvendigt, har slet slet ikke lyst til kaffe. Hun afleverer Mathias, og så kører de tilbage til huset i Hobro, hvor Tina igen om otte måneder er blevet observeret og dømt uegnet som mor. Tina kigger fortabt ud af bilens forrude. De næste tre uger må hun slet ikke se sin søn, har hun fået at vide.

Otte år senere:

Det er den 1. december og Tina Andersen og hendes mand Tommy er på vej til døgninstitutionen Skovbo i Galten. De skal hente Mathias, så han kan komme hjem at bo hos sin mor og stedfar. For Tina er det "endelig". Endelig er Mathias hjemme hos mor. Hun tænker også på de otte år, der er gået, og at hun næsten får et voksent barn hjem. Men først og

fremmest føler hun en triumf over, at det endelig er lykkedes. Endelig er hendes familie fuldendt, for der har altid manglet noget. Og hun lover, at hun vil gøre alt for sin dreng, gøre alt for at han får det godt.

- I dag kan jeg godt om aftenen fælde en tåre, når jeg tænker tilbage. I otte år kunne jeg ikke putte Mathias, det kan jeg nu. Man skal ikke give op. Man skal tro på, at det lykkedes. Jeg har kæmpet, men også fundet ud af, at samarbejde er vejen frem.

EN USÆDVANLIG HISTORIE

De to yderpunkter i Tina Andersens liv indrammer hendes værste og bedste oplevelser.

Historien om Mathias og Tinas kamp for at få ham hjem er unik. Det er meget sjældent, at et barn, der er blevet fjernet fra moren, godt nok "frivilligt", kommer hjem til hende igen. Tina Andersens sagsbehandler har fortalt hende, at hun ikke husker, at det er sket for andre i de seneste ti år i Randers Kommune.

Tina og Tommy har selv ydet en stor indsats for at få Mathias hjem. Men det var ikke lykkedes uden hjælp fra familierapeuten Jette Hamborg Christiansen.

- Hun har gjort en kæmpe indsats... Hun har ikke bare skubbet på, men simpelthen lært os at forstå Mathias, fortæller Tina.

FIK ALDRIG EN CHANCE

Tina Andersen er ikke i tvivl om, at årsagen til, at hun måtte aflevere Mathias, var, at hun selv var diagnosticeret som borderline – dvs. med en personlighedsforstyrrelse, hvor man har svært ved at håndtere følelser. Den otte måneder lange observationsperiode, hvor Tinas

forældreevne var sat under lup, var ifølge Tina kun et skalkeskjul – det var besluttet på forhånd, at Mathias skulle fjernes.

Tina fortæller, at hun under hele perioden på sygehuset, efter fødslen af Mathias, og efterfølgende i observationshjemmet i Hobro, var under konstant opsyn og bevogtning. Mistilliden var udbredt.

- Kun min familie kæmpede for, at jeg skulle beholde Mathias, husker Tina. Hun beskriver selv sin nedtur således:

- Til at starte med var jeg meget glad over at være gravid. Sammen med min mor købte jeg tøj og barnevogn. Men jeg gik ned med flaget efter fødslen. Jeg fik det skidt med mig selv. Overalt var der glade familier. Mænd med bamser og gaver. Kun min familie besøgte mig. Det var ikke sådan, det skulle være. Der skulle komme en far med blomster og gaver. Jeg følte mig helt forkert på den

og alene. Der magtede jeg ikke at passe Mathias.

- Jeg sagde til personalet, at jeg havde en fødselsdepression. Jeg bad om at komme hjem med støtte, men de afviste det, fordi de ikke kunne sende ham hjem med mig. Mine søskende tilbød at hjælpe, men det var man ligeglad med. Jeg var sikker på, at det nok skulle gå, når jeg

kom hjem i vante omgivelser. Men de gav mig aldrig chancen, så jeg fik ikke mulighed for at vise, at jeg kunne klare det.

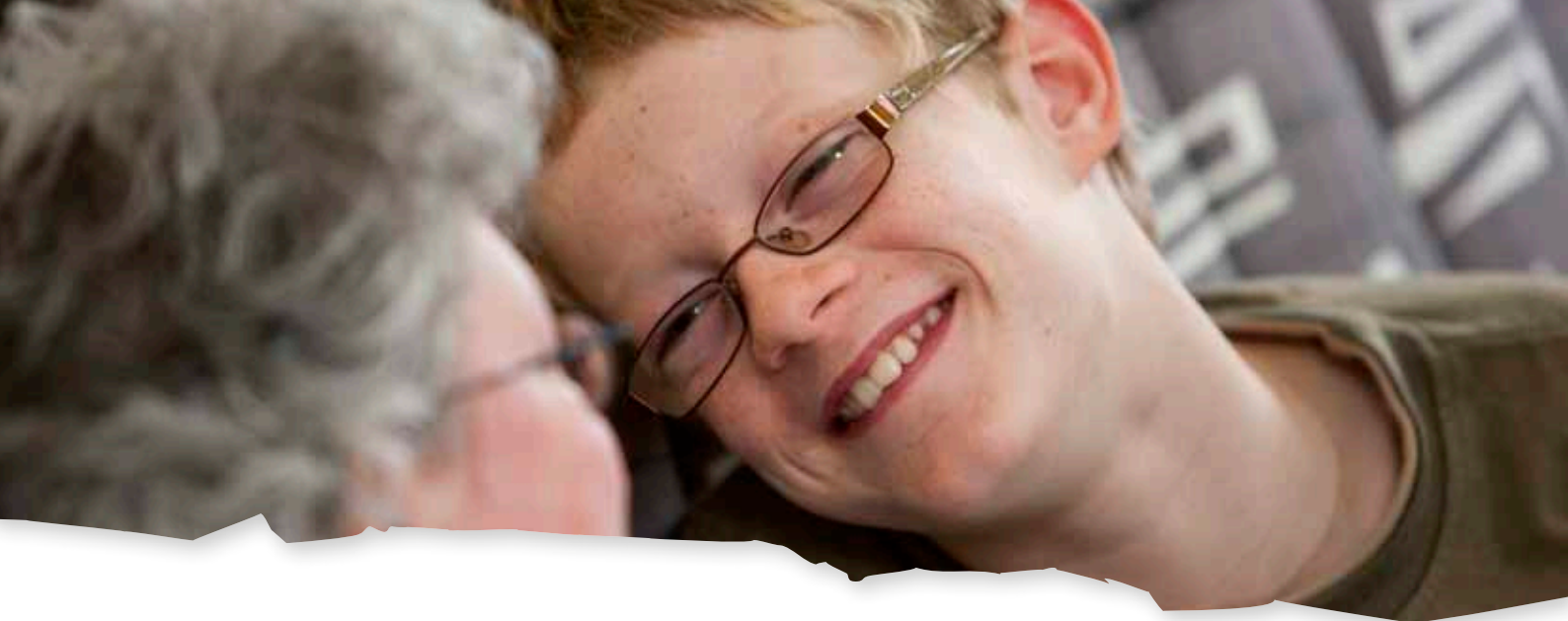
PLEJEFAMILIEN

Mathias var hos plejefamilien i Silkeborg frem til 1. november 2007. Så sagde de op.

- De kunne ikke mere. Tina Andersen spurgte kommunen, om Mathias nu måtte komme hjem. Det måtte han ikke. I stedet fandt de ud af, at Mathias skulle på døgninstitutionen Skovbo i Galten.

Tina sidder på bagsædet ved siden af sin søn Mathias og føler sig som Palle alene i verden. Mathias kigger lige så stille på sin mor, og hun tænker, at hun skal fastholde de blå øjne, for hun ved ikke, hvornår hun får ham at se igen...

Plejefamilien ville ikke aflevere den nu syv år gamle dreng. Så endnu engang måtte Tina Andersen følge Mathias til et nyt hjem.

- Jeg fandt først ud af på vej derned, hvad jeg havde sagt ja til. Mathias kunne selvfølgelig ikke forstå det. Det var frygteligt, Han skreg i vilden sky, da vi kørte. Mathias havde været på Skovbo tidligere i aflastning, men den afdeling, han nu skulle bo i, var anderledes. Det er for autister, dørene var låste, og der var intet på væggene. Mathias siger den dag i dag, at "mor, du sender mig ikke på Skovbo igen".

Plejefamilien så på dette tidspunkt stadig Mathias. Til Tinns store fortørnelse fik de bevilget lige så meget samvær med hendes søn som hende selv.

JETTE KOMMER IND I BILLEDET

Tina Andersen bliver gift med Tommy i 2006, og de begynder at få mere tid med Mathias. Men de vil gerne have ham endnu mere – også fordi de ikke synes, at han trives på Skovbo. Så Tina beder sin sagsbehandler om hjælp til at kunne forstå Mathias bedre. Randers Kommune bevilger, at familieterapeut Jette Hamborg Christiansen begynder at arbejde med familien.

Sideløbende hermed bliver Mathias udredt, og han bliver diagnosticeret som udviklingshæmmet med en alder svarende til fire år og med ADHD. Nu kommer der skred i tingene

- Jette hjalp os med at læse Mathias. Han var som en hoppebold. Men hun hjalp os med strukturer og forudsigelighed. Hun begyndte at introducere os til boardmaker, at lave skemaer. Hun lærte

mig at være konsekvent. Lærte os at give Mathias korte og klare beskeder, lærte os at aflede hans opmærksomhed. Resultatet var, at Mathias blev bedre, mere rolig og også renlig.

- Jette kom to gange om ugen og nogle gange også i weekender. Hun snakkede med os og iagttog Mathias. Efter at Jette var kommet hos os et stykke tid, begyndte Tommy og jeg at snakke om, at vi skulle søge om at få Mathias hjem og få lavet en ny forældreevnetest.

Kommunen indvilger i at lave en ny test. Den viser, at Tina og Tommy godt kan få Mathias hjem.

- Der stod slet ikke noget om nogen psykisk sygdom, kun at jeg havde haft en fødselsdepression. Vi var klar til at få ham hjem. Uden Jette var vi ikke kommet så langt, for kommunen ville ikke lytte til mig. De så mig som psykisk syg med borderline og ustabil.

- Jette har været god til at samle os op. Så derfor er jeg også ked af, at hun nu er sparet væk. Hun blev fyret i juni. Nu er hun blevet selvstændig, og vi betaler selv for hendes hjælp. Men det er jo slet ikke i samme omfang, som da hun kom her hver uge.

FREMTIDEN SPARES VÆK

For at Mathias kan komme hjem, stiller kommunen den betingelse, at Mathias skal i aflastning 90 døgn pr. år. Han er

Vi var klar til at få ham hjem. Vi var ikke kommet så langt uden Jette, for kommunen ville ikke lytte til mig. De så mig som psykisk syg med borderline og ustabil

derfor, siden han blev hjemgivet, kommet i Randers Kommunes aflastningstilbud Holberghus.

- Mathias elsker det sted, men nu har kommunen fundet et andet sted, som er billigere. Jeg vil helst beholde Holberghus, så

Mathias ikke skal udsættes for flere skift, men jeg tror ikke, at det er muligt at kæmpe imod flytningen.

Tina Andersen er bekymret for Mathias' fremtid.

- Hans aflastning skal måske flyttes, og de sparer alt væk til udviklingshæmmede. Der er for eksempel to års ventetid på en bolig.

STOLT HED

En lang og omtumlet rutsjetur er altså endnu ikke slut for Tina og hendes familie. Men hun er stolt over at have taget kampen op:

- Jeg er lidt bitter over, at man tidligere ikke troede på mig. Men samtidig er jeg glad for, at jeg nu bliver opfattet som en rigtig mor af kommunen. Hvis jeg bare kan få én mor til at stoppe op og tænke, at det er ikke umuligt, så vil jeg være glad. Man skal tro noget mere på os forældre. Jeg har vendt vrangen ud på mig selv gennem en masse tests. Det har været en hård tid. Men man kommer langt med at være åben.

MED DEN RETTE HJÆLP KAN MEGET LADE SIG GØRE

Specialpædagogisk og familierapeutisk bistand er en af hovedårsagerne til, at Mathias i dag kan bo hjemme hos sin mor og stedfar

Mathias var, da familierapeut og børnepsykiatrisk sygeplejerske Jette Hamborg Christiansen mødte ham i 2007, en dreng, der var ekstremt kravafvisende, hyperaktiv og impulsiv. Han kunne ikke deltage i selv enkle krav eller i socialt samspil uden at blive voldsom, fjollet og aggressiv. Mathias havde store sprogproblemer og var meget svær at forstå. Han kunne ikke beskæftige sig selv og kunne kun koncentrere sig om noget, i korte øjeblikke. Han krævede konstant opsyn. Han brugte ble og ville ikke skiftes. Han havde vanskeligheder med at spise, enten ville han ikke spise, eller også ville han kun spise helt bestemt mad. Han kunne ikke foretage sig meget selvstændigt overhovedet.

Der blev senere i november 2008 lavet en psykologisk og børnepsykiatrisk vurdering af Mathias, og det viste sig, at han var udviklingshæmmet og havde en udviklingsalder svarende til cirka fire år. Han havde derudover en ADHD lidelse med tics. Mathias blev medikamentelt behandlet herfor og det hjalp meget på hans uro og koncentrationsevne.

Jette har i arbejdet med Mathias gjort brug af begge sine uddannelser. Der skulle både arbejdes specialpædagogisk med Mathias og med familierapi i forhold til forældrene.

- Jeg var hos familien 2 x 3 timer om ugen. I begyndelsen mest når Mathias

ANNONCE

MED DEN RETTE HJÆLP KAN MEGET LADE SIG GØRE

fortsat fra side 17

var hjemme for at støtte op omkring de krav og nye opgaver, der skulle stilles til ham og hans forældre. Vi arbejdede meget målrettet og med en dagsorden til hvert møde. Familien fik arbejdsopgaver til næste gang, og vi evaluerede så gangen efter og justerede på pædagogikken.

- Vi startede med at skabe en fast struktur i hjemmet med visuel støtte i form af dagskema med boardmaker billeder og fotos. Dette for at give Mathias og forældrene en forudsigelig og planlagt dag.

- Dernæst arbejdede familien og jeg med at lære Mathias at indgå i samspil med andre mennesker. Dette specialpædagogiske arbejde var ikke let, fordi Mathias havde stor erfaring i at slå eller sparke og skrigte sig til sin "vilje".

- Et af forældrenes vigtigste punkter for Mathias var at gøre ham renlig. Vi fik ham renlig på under en måned med belønning og ved at dele "det at gå på toilettet" op i små sekvenser, og lære ham en sekvens af gangen, fortæller Jette Hamborg Christianesen, der ikke længere arbejder i Randers Kommune, men er blevet selvstændig.

- Forældrene fik efter lang tid og hårdt arbejde støttet og hjulpet Mathias så godt, at han kunne deltage i familiens dagligdag, dog noget tilrettelagt efter Mathias og hans vanskeligheder. De lærte at nå ham på hans niveau, at stille de rette krav og stimulere ham til udvikling.

Kommunerne KAN IKKE prioritere på handicapområdet

Økonomisk styring på handicapområdet

Erfaringer
fra fem kommuner
efter kommunalreformen

Oktober 2010

Kommunalpolitikere ved ikke, hvordan de skal prioritere på handicapområdet, viser ny rapport

Med kommunalreformen i 2007 fik de danske kommuner hele ansvaret for handicap- og socialpsykiatriområdet. Men det blev ikke nogen nem opgave, for kommunerne fik allerede fra begyndelsen store problemer med at holde budgetterne og med at bremse udgiftsvæksten.

Det dokumenterer en ny rapport fra Det Kommunale og Regionale Evalueringsinstitut, KREVI, om økonomisk styring på handicapområdet efter kommunalreformen.

UTILSTRÆKKELIG STYRING

Fem kommuner har været under luppen; Hjørring, Skanderborg, Assens, Slagelse og København. I fire kommuner havde man fra begyndelsen et utilstrækkeligt politisk og fagligt styringsgrundlag til at kunne prioritere indsatsen over for målgrupperne på handicapområdet. Budgetoverskridelserne i de fem kommuner varierer mellem 1,5 og 20,5 procent i perioden fra 2007–2009. I samme periode er udgifterne på området i den enkelte kommune årligt vokset mellem 1,5 og 6 procent.

MANGLER OPLYSNINGER

Undersøgelsen viser, at de fem kommuner har haft svært ved at skabe sig et tilstrækkeligt klart grundlag for at udarbejde et realistisk budget. Samtidig har de manglet oplysninger til at kunne forudsige regnskabet og dermed foretage en tilstrækkelig tæt budgetopfølgning. Der mangler væsentlige støttesystemer til at skabe overblik over områdets økonomiske og aktivitetsmæssige grundforudsætninger, og dertil kommer, at kommunerne heller ikke har besluttet et tydeligt serviceniveau, der står i forhold til de bevilgede midler.

Andre pointer fra undersøgelsen af de fem kommuner er:

- Handicappolitikkerne blev udarbejdet lige efter kommunalreformen, hvor kommunerne ikke havde overblik over og indsigt i området, og hvor det primære fokus var på fagligheden. I dag er det primære fokus på økonomien, og det gør det særlig vanskeligt at få de indholdsmæssige behov og de økonomiske rammer til at nå hinanden.

- Kommunernes politikker og egne serviceniveauer på handicapområdet er lige så rummelige og fagligt brede som Serviceloven, og de er for brede til at kunne støtte de økonomiske mål, der er i de kommunale budgetter. For sagsbehandlere henviser til Serviceloven og ikke til kommunens serviceniveau, når de visiterer.
- Budgetterne på handicapområdet er blevet overskredet år efter år. Arbejdsindsatsen med at få overblik over hele området har ikke været tilstrækkeligt prioriteret.

De tre øvrige temaer, som undersøgelsen afdækker, er de store økonomiske problemer på handicapområdet, visitationspraksis samt de organisatoriske udfordringer på området.

Læs undersøgelsen på
www.krevi.dk

ANNONCE

ANNONCE

De bowler ikke for sjov men det er sjovt

Ni specialskoler og skolefritidsordninger har startet idrætsaktiviteter op. På Dybkjær Specialskole går børnene til karate, leg, gymnastik og bowling. Og de elsker det

Da bowlingholdet startede, troede nogle af børnene, at det handlede om at hygge sig og bunde colaer.

Men der blev stillet krav. Det var hård træning. Børnene skulle lære at bevæge sig rigtigt, holde balancen, vente på deres tur, og koncentrere sig i hele den time de bowlede. Og i virkeligheden blev det sjovere på den måde. Fordi bowlingen betød noget, fordi de blev bedre.

Siden starten af september har de 55 børn i skolefritidsordningen på Dybkjær Specialskole i Silkeborg gået til sport hver mandag. De vilde drenge træner karate på Tarzanholdet, kørestolsbrugere går til motorik og leg, og resten går enten til gymnastik eller bowling.

- Børnene er rigtig glade for det. Det er bare rigtig, rigtig sjovt, siger Jytte Gulddammer, der står for bowlingholdet og er tovholder på SFO'ens idrætsaktiviteter. Hun synes allerede, at sporten har en effekt.

- Vi kan se, at børnene fysisk og psykisk har rigtig godt af idrætten. Så længe

de er i gang og får motion, har de også bedre indlæring. Nogle af børnene, blandt andet dem med autisme, har det svært med det sociale, så vi øver dem i at være sammen med andre. Alle aspekter er med i det.

BØRNENE SKAL HAVE SÆRLIGE TILBUD

Sportsaktiviteterne er kommet i gang via projektet Skolesport Leg, Liv og Læring. Det skal skabe bedre idrætsmuligheder for børn, der får specialundervisning. SFO'en på Dybkjær Specialskole er en af ni specialskoler og SFO'er, der er med i projektet, og målet er 30 aktive institutioner i 2012. Projektet er et samarbejde mellem Dansk Handicap Idræts-Forbund, Dansk Skoleidræt og TrykFonden.

- Børn på specialskoler dyrker mindre idræt i fritiden end andre børn. De har brug for idrættstilbud, som tager udgangspunkt i deres særlige forudsætninger. Der er brug for, at man organiserer idrætten anderledes, for eksempel i form af mindre hold og mere pædagogisk støtte, siger Grethe Schøler Pedersen, der som projektkoordinator og idrætskonsulent i Dansk Handicap Idræts-Forbund har hjulpet Dybkjær Specialskole i gang.

ANNONCE

ET FLEKSIBELT KONCEPT

Skolesport Leg, Liv og Læring kommer ikke med en pose penge, men med et fleksibelt koncept og en viden om, hvordan man laver idræt for specialskolebørn, der ofte har handicap som udviklingshæmning, autisme, ADHD og multihandicap.

- Vi har længe ville have noget motion integreret i SFO'en, men det har været svært, siger Jytte Guldhammer fra Dybkjær Specialskole. Hun fortæller at det først var med skolesport-projektet, at SFO'en fandt en god model. En instruktør har været ude og undervise pædagogerne i idræt for børnene, og man har sparret med Grethe Schøler Pedersen om SFO'ens ønsker og behov.

- Vi har fået lov til at være med på den måde, vi kan. Ledelsen og alle medarbejderne har bakket op, og støtten fra DHIF har gjort initiativet mindre sårbart og holdt os fast på det, siger Jytte Guldhammer.

FORÆLDRENE SKAL ENGAGERES

En af ideerne med projektet er at etablere samarbejder mellem de deltagende specialinstitutioner og lokale idrætsklubber.

- Specialskolerne har den faglige ekspertise, når det handler om at tilrettelægge aktiviteter for børnene, mens de frivillige foreninger har de idrætslige kompetencer, der er nødvendige, siger projektkoordinator Grethe Schøler Pedersen.

På Dybkjær Specialskole er det indtil videre SFO'ens pædagoger, der står for idrætten, men ambitionen er på sigt at få børnene ud i klubberne, for eksempel i form af særlige hold for specialskolebørnene.

- Men det bliver ikke i det her skoleår. For vi har for lidt erfaring med, hvad børnene kan, og også med hvad forældrene kan. Når man er i en klub, betyder det meget, at forældrene er aktive. Det er for eksempel dem, der kører børnene til træning. Det er de ikke vant til fra skolen af, hvor der er kørselsordning, siger Jytte Guldhammer.

- Men jeg drømmer om, at børnene kommer ud og er med til nogle sunde idrætsaktiviteter i klubberne. Lige som alle andre børn.

SKOLESPORT LEG, LIV OG LÆRING

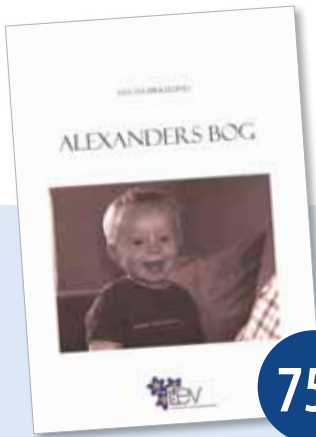
"Skolesport Leg, Liv & Læring" er et projekt, der skal skabe nye idrætsmuligheder for børn, der går i specialskole.

Indtil videre deltager ni institutioner:

- SFO Oasen, Ådalsskolen, Skive Kommune (gymnastik og leg)
- Ellebækskolen, Køge Kommune (skydning og fitness)
- SFO Trygkøgeren, Grydemose-skolen, Helsingør Kommune (floorball, motorik og leg)
- Dybkjær Specialskole, Silkeborg Kommune (gymnastik, bowling, motorik og leg, karate)
- Søndre Skole Specialundervisningscenter, Billund Kommune (idræt, motorik og leg)
- Lindholmskolen, Nyborg Kommune (fodbold)
- Pilehaveskolen, Assens Kommune (fodbold)
- Klub - Kirkegade SFO, Ikast-Brande Kommune (badminton)
- Brørup Skole, Vejen Kommune (mange idrætter)

Historier om livet med et udviklingshæmmet barn? Eller hvad med en selvoplevet beretning om det at leve i en af de gamle åndssvageanstalter? Her er et udpluk af de bøger og andet salgsmateriale, som LEV tilbyder...

75,-

Alexanders Bog

Af Sascha Birkelund. Alexanders Bog er den syvende udgivelse i en serie med stærke personlige skildringer af livet, som det opleves af udviklingshæmmede og deres nærmeste. 64 sider. Forlaget LEV 2004. ISBN 87-90127-13-7

50,-

Andre veje

Af Ehs og Poul Østergaard. Lægen glemte sin notesblok hjemme hos Ehs og Poula, da han i 1965 hjalp Camilla til verden. På notesblokken stod der "mongolisme?" – og på den måde fik den nybagte far at vide, at parrets førstefødt var mongol, som man dengang kaldte børn med Downs syndrom. 76 sider. Forlaget Jelling 2007. ISBN 978-87-88444-91-0

Medlemspris

50,-

Billedsprog – om udviklingshæmmede og billedmediet

Af Peter Eichen. Red. Grethe Segal og Anne Fægteborg. "Billedsprog" er udsprunget af Peter Eichens fireårige virke som underviser på Kunstsolen i København. 100 sider. Gyldendal Uddannelse 2000. ISBN 87-00-46146-6

100,-

188,-

Karavana – en rejse i musik, teater og billeder

Af Jan Thomsen, Erik Bentsen og Pam Thu. 122 sider. KARAVANA, Århus Amt og Forlaget LEV 2003. ISBN 87-90127-09-9

Medlemspris

50,-

100,-

Mit handicappede barn

Red. Anette Pontoppidan, Johan Zimsen Kristiansen og Peter Olesen. 20 forældre skriver om det at have et handicappet barn. 200 sider. Kroghs Forlag 2001. ISBN 87-624-0091-6

280,-

Normaliseringsperioden

– Dansk åndssvageforsorg 1940-1970 med særligt fokus på forsorgschef N. E. Bank-Mikkelsen og udviklingen af Statens Åndssvageforsorg 1959-1970. Af Birgit Kirkebæk. 368 sider. Forlaget SOCPOL 2001. ISBN 87-88868-60-5

60,-

Kirstens Bog – sådan var det dengang

Af Kirsten Hansen. Kirstens Bog er den anden udgivelse i en erindringsserie med stærke personlige skildringer af livet, som det opleves af udviklingshæmmede og deres nærmeste. 96 sider. Forlaget LEV 1996. ISBN 87-90127-12-9

45,-

Solborgs Bog

Af Solborg Ruth Kristensen. Fra efterskriftet: "Solborgs historie er i sig selv en koncentreret historisk beskrivelse af forsorgen og dens udvikling i de sidste 50-60 år". 48 sider. 2. udgave. Forlaget LEV 1998 (1. udgave 1986). ISBN 87-982445-1-5

70,-

Jeg stammer fra Frørup

Af Ole Jensen. Gennemillustreret med fotos fra Ole Jensens fotoalbum. 77 sider, 12x19 cm. Forlaget LEV 1998. ISBN 87-90127-18-8

235,-

Facilitated Communication Træning

Af Rosemary Crossley. Dansk oversættelse 2005 ved Inger Drachmann. En praktisk guide i FC-metoden, der kan benyttes med funktions- og udviklingshæmmede uden aktivt talesprog. Metoden kan med held bruges med mange typer handicap heriblandt Autisme, Downs syndrom, Retts syndrom og Cerebral Parese, (se evt. www.fc2000.dk). Bogen henvender sig til både pårørende, speciallærere og specialpædagoger. 160 sider. Buddes Forlag 2005, ISBN 87-987547-2-6.

Tee
Pakke med 10 stk.

15,-

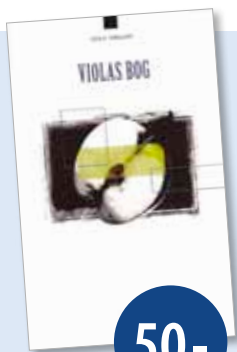
Paraply
Med LEV-logo.

95,-

Violas Bog

Af Viola Tingleff. *Violas Bog* er den femte udgivelse i en erindringsserie med stærke personlige skildringer af livet, som det opleves af udviklingshæmmede og deres nærmeste. Gennemillustreret med fotos fra Viola Tingleffs fotoalbum. 55 sider. Forlaget LEV 2000. ISBN 87-90127-30-7

50,-

20,-

Spillekort
Med LEV-logo.

Brain Teaser

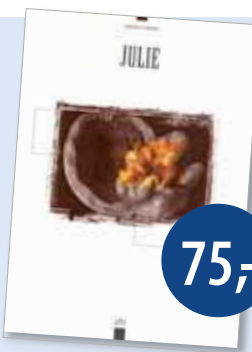
20,-

Julie

Af Birgitte Friese. *Julie* er den sjette udgivelse i en erindringsserie med stærke personlige skildringer af livet, som det opleves af udviklingshæmmede og deres nærmeste. 96 sider. Forlaget LEV 2001. ISBN 87-90127-38-2

75,-

Indkøbsnet
Med LEV-logo.

25,-

Alle materialer kan rekvireres ved henvendelse til LEVs sekretariat

EKSPEDITIONSGBYR:

Samlet vægt under 2 kg 30 kr.
Samlet vægt over 2 kg 55 kr.

På www.lev.dk finder du den komplette oversigt over LEVs salgsmaterialer. Her kan du også finde de bøger og pjecer, som vi tilbyder gratis og til download.

TILBAGE TIL FORTIDEN:

FOKUS PÅ

kvalitet

Nyt center i København for børn og unge med handicap vil samle og udvikle viden. Det er tværfaglighed på højt niveau

I den smukke bygning på Kastelvej, der engang husede Blindeinstituttet, har Københavns Børne- og Ungdomsforvaltning etableret et nyt center, der skal betjene børn og unge med handicap og deres familier. Det er et interessant initiativ, idet man for første gang siden man nedlagde særforsoget for 30 år siden, igen vil samle og udvikle viden i et tværfagligt center. Det har fået navnet *Børnecenter København*.

TVÆRFAGLIGT VIDENSCENTER

En af ideerne med det nye center er at samle alle specialister, der arbejder med børn med vidtgående handicap, i en organisation. Langt de fleste specialister arbejder ude på institutionerne, som de hidtil har gjort. Så det nye er, at der med Børnecentret er dannet en organisation, der kan styrke kvaliteten, men også effektiviteten af kommunens specialiserede enheder, og hermed kvalificere ydelsen til børn med handicap og deres familier.

Børnecentret ledes til daglig af tre ledere, der har hver deres fagområde: Psykologbistand, fysio- og ergoterapien samt tale-høre undervisningen. Konstruktionen i sig selv signalerer tværfaglighed også på ledelsesplan.

Der er 65 medarbejdere tilknyttet centret, de fleste arbejder på skoler og børnehaver med børn, der har særlig behov for støtte.

Chef for psykologområdet, Birgitte Park, tror på, at Børnecentret vil skabe bedre rammer for både børn, forældre og personale.

BØRNECENTER KØBENHAVN

Jeg mødes med en af de tre ledere, Birgitte Park, der er chef for psykologområdet. Hun viser mig rundt i den meget smukt renoverede bygning, der har fået lov til at leve med sin arkitektoniske historie. I den lukkede gård er der etableret en legeplads, hvor man kan gå på opdagelse, og hvor legemulighederne absolut også er for børn med forskellige handicap.

Centret rummer arbejdslokaler for specialisterne, hvor de kan udarbejde det dokumentations- og kommunikationsmateriale, der er nødvendigt i deres arbejde. Der er plads til, at man kan ud-

føre undersøgelser, føre samtaler med forældre, og der er skabt rum til, at man kan mødes til fagligt samarbejde. Hver af de tre faggrupperenheder har deres egne arbejds- og møderum.

Der er flere velindrettede fysio/ergoterapirum - og der er et legetek, hvor forældre kan låne legetøj.

Centret omfatter følgende afdelinger:

- Tale/høreområdet
- Fysio/ergoområdet
- Psykologområdet
- Den ambulante børnefysioterapi
- Legetek
- Center for stammeundervisning

Langt de fleste af centrets aktiviteter er som sagt eksterne, men på centret findes der nogle afdelinger, der retter sig mod særlige opgaver. I centret finder man også småbørnskonsulenten, der primært tager sig af nydiagnosticerede børn, der ikke har nogen institution.

HVAD SKAL DET GØRE GODT FOR?

I en tid hvor vi taler om inklusion, bør man stille spørgsmålet: Hvad skal det gøre godt for? Så det gør jeg. Birgitte Park peger på, at betjeningen af byens børn med handicap bliver ensartet. Der skabes bedre sammenhænge indenfor det specialiserede område, og man får et unikt indblik i hinandens arbejdsopgaver. Man kan skabe fælles mål, fælles bevidsthed og fælles sprog. Ikke mindst er der tale om at skabe rammer for en faglig udvikling. Medarbejderne bliver forhåbentlig dygtigere, og miljøet skulle gerne tiltrække dygtige medarbejdere.

Med hensyn til inklusion, siger Birgitte Park, at der er børn, hvor det er vanskeligt at se dem inkluderet, men samtidig pointerer hun, at det er også at blive

inkluderet, når man kan blive medlem af og profitere af det specielle fællesskab. Hun siger også, at i de sværeste opgaver findes løsningsmulighederne oftest i et tværfagligt samarbejde.

ET BØRNECENTER I UDVIKLING

Birgitte Park gør opmærksom på, at Børnecentret først er etableret i år. Det befinder sig således i den fase, hvor man skal undersøge mulighederne for at skabe nye aktiviteter. Birgitte Park fortæller, at man er ved at tilrettelægge kurser til forældre, blandt andet tegntil-tale-hold, eftermiddage for forældre med nydiagnosticerede småbørn med autisme, eftermiddage for forældre til småbørn med multiple funktionsnedsættelser, kursus om sanseintegrationsvanskeligheder til børn med ADHD m.m.

Birgitte Park er opmærksom på, at centret ikke kommer til at lukke sig om sig selv. - Børnene skal deltage så meget som muligt i det normale - det er det, det handler om på længere sigt. Det handler om brobygning, hvor vi skal medvirke til at inkludere børnene.

ÅBEN OG SYNLIG

Børnecenter København er der for at blive besøgt. Det er et aktivt sted, hvor der plads til børn og forældre. Det signalerer åbenhed og ønsker at kommunikere med omverdenen med pjecer, hjemmeside, kurser for forældre og fagfolk, temaeftermiddage for fagfolk, og hvad man ellers kan udvikle i det tværfaglige fællesskab.

Ved indgangen til centret mødes man af to skulpturer, en ung kvinde, der læser en bog med fingrene, og en ung mand der spiller på en mekanisk panfløjte. Selv i deres egen optagetthed føler man sig velkommen. Det er synligt, at i dette historiske hus, modtages man med en vilje til at ville.

Få mere at vide:

www.boernecenterkoebenhavn.dk

Fra kommunens formålsbeskrivelse af Børnecentret

Samlingen af de mest specialiserede ydelser i et Børnecenter vil styrke kvaliteten for de handicappede børn og unge i Københavns Kommune. En kvalitet, der er stærk kritik af på landsplan, senest i form af en rapport fra EVA, der konkluderer, at den generelle kommunale indsats overfor børn og unge med vidtgående handicaps (de tidligere amtsbørn) er faldet efter kommunalreformen. Med samlingen af de specialiserede ydelser i et Børnecenter går Københavns Kommune imidlertid ind og styrker både den faglige kvalitet og det faglige miljø omkring børnene med vidtgående handicaps, samtidig med at kommunen tager ansvar for at opgaven løses på en effektiv og forsvarlig måde.

ANNONCE

Få aktuelle nyheder og LEVs holdninger

Hvordan?

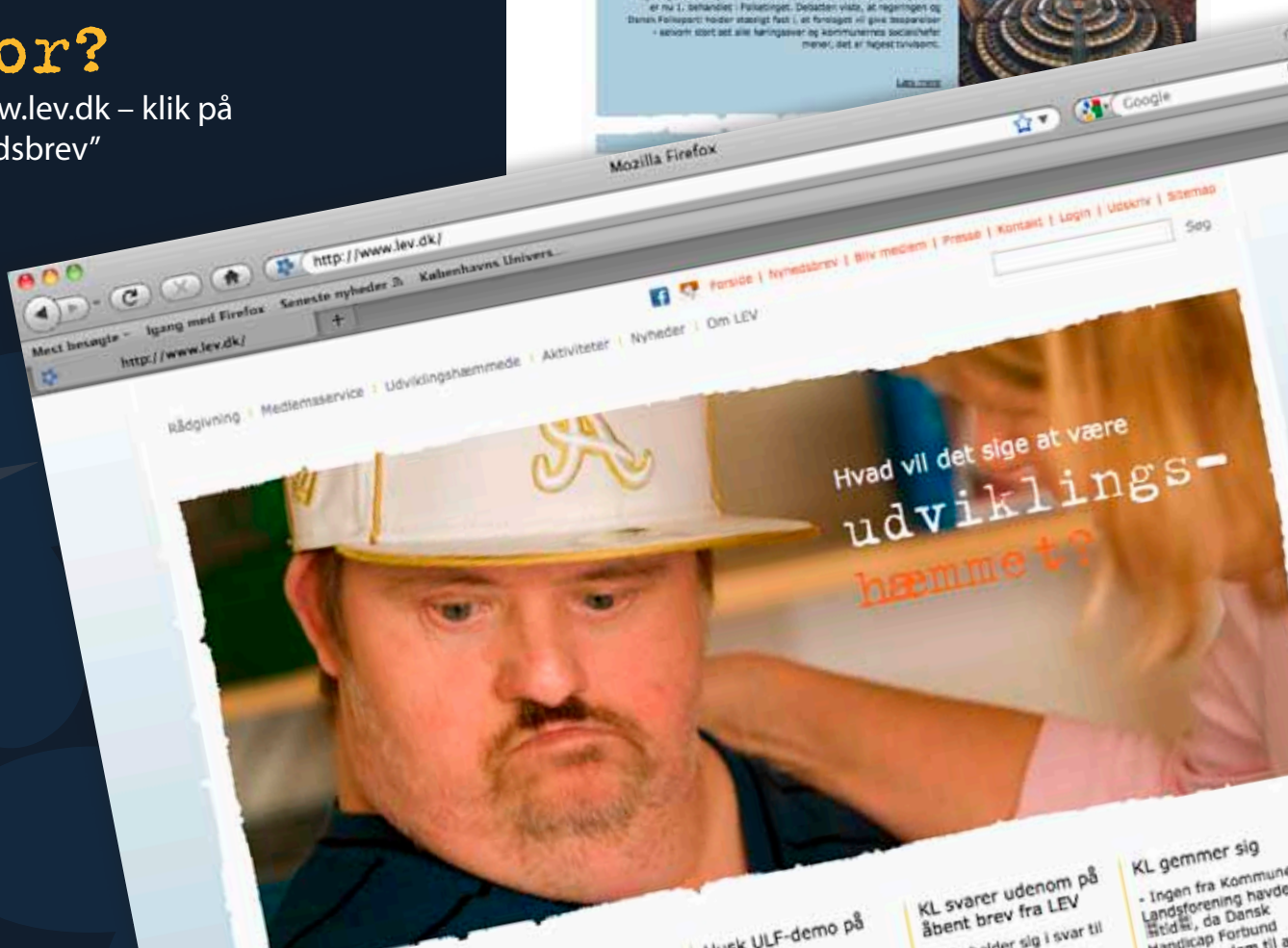
Ved straks at tilmelde dig LEVs elektroniske nyhedsbrev

Hvorfor?

For at følge med!

Hvor?

På www.lev.dk – klik på "Nyhedsbrev"

Best Buddies

på ungdomsuddannelserne

LEVs Best Buddies-projekt ekspanderer, og der er rent faktisk mange unge, som gerne vil have en ven med udviklingshæmning

Mennesker, der har et velfungerende socialt netværk, har et godt liv og lever længere. Det er i hvert tilfælde konklusionen på undersøgelser af betydningen af sociale netværk.

Ovenstående konklusion er naturligvis også gældende for mennesker med udviklingshæmning. Derfor har vi i LEV også sat fokus på at skabe større netværk for unge med udviklingshæmning gennem projektet Best Buddies. I Best Buddies danner vi venskaber mellem unge med udviklingshæmning og unge uden udviklingshæmning.

Best Buddies er med til at skabe glæde blandt de unge, der er en del af projektet. Med halvandet år på bagen er der efterhånden mange gode historier at dele ud af. At blive bekræftet i, at man sagtens kan være ven med en person uden udviklingshæmning, eller blot at vide, at der er en veninde, man kan ringe til eller sms'e med, når man har lyst til at fortælle, hvad man har oplevet, betyder alverden. Personer uden udviklingshæmning tager ofte dette for givet, men det er ikke en naturlig del af livet for mange unge med udviklingshæmning.

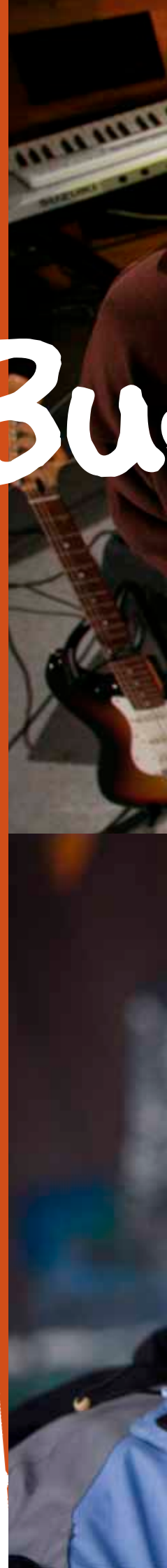
BEST BUDDIES PÅ UNGDOMSUD-DANNELSERNE

Hidtil har fokus i Best Buddies hovedsageligt været på at få rekrutteret frivillige fra blandt andet videregående uddannelser, men det sidste nye skud på stammen, Best Buddies på Ungdomsuddannelserne, sætter nu fokus på blandt andet gymnasie- og HF-elever. Og det har vist sig at være en succes.

De unge på ungdomsuddannelserne vil meget gerne lave frivilligt arbejde – og især unge kvinder. Og selvom deres første indskydelse er, at de gerne vil være ven med en ung med udviklingshæmning for at gøre noget godt, så viser det sig ofte at kaste andre gode oplevelser af sig. De finder ud af, at der ikke er den store forskel på interesser eller meninger om livet – og de unge finder ud af, at der ikke er en verden til forskel, selvom man måske lever i forskellige verdener.

Lige nu er interessen så stor blandt unge kvindelige gymnasieelever, at vi har etableret en venteliste – der er rent faktisk unge kvinder, der går og venter på at få lov til at blive ven med en ung udviklingshæmmed kvinde.

Så er du ung, eller kender du en ung med udviklingshæmning, der kunne tænke sig at få en ven, der for eksempel går i gymnasiet, så er det nu, du skal slå til. Gå ind på vores hjemmeside www.bestbuddies.dk og læs meget mere, eller ring til projektmedarbejder Pernille Hansen på 3635 9619 og hør mere om Best Buddies.

ddies

OM BEST BUDDIES

Best Buddies kører nu i København, Odense, Kolding, Esbjerg, Århus og Ålborg.

I Best Buddies bliver vensker dannet på baggrund af fælles køn, alder og interesser.

Du kan læse meget mere om Best Buddies samt tilmelde dig på www.bestbuddies.dk

ANNONCE

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

SMÅ ANNONCER

ANNONCE

Ekstraordinært repræsentantskabsmøde

I forbindelse med LEVs landsmøde i oktober blev der afholdt ekstraordinært repræsentantskabsmøde. Eneste punkt på dagsordenen var skifte af revisionsfirma – ifølge LEVs vedtægter kan det kun foretages med godkendelse af LEVs repræsentantskab.

Uden dramatik blev revisionsfirmaet PriceWaterHouse Coopers valgt som LEVs revisor for de kommende to år.

NY I LEV

Pia Bjerre er ansat som økonomimedarbejder i Landsforeningen LEV. Pia skal beskæftige sig med ejendomsregnskaber og relaterede opgaver i ejendomsadministrationen.

Pia har arbejdet med regnskab indenfor ejendomsadministration i 15 år.

Pia er uddannet som EDB-assistent fra Købmandsskolens EDB-skole og har arbejdet som konsulent med programmering og kundesupport i advokat- og ejendomsadministrationsbranchen, før hun begyndte at arbejde med regnskab indenfor ejendomsadministration.

Pia er 49 år og bor i Frederiksværk.

LEV har fået en hjemmeside, hvor du også kan komme til orde

Er mennesker med udviklingshæmning gøgeunger?

Er det i orden at lave et loft over, hvad man kan modtage i tabt arbejdsfortjeneste?

Skal førtidspension være en evighedsydelse?

Gør LEV nok for dig?

Deltag i debatten på www.lev.dk

Kort nyt

Handicappede oplever stigende had

Hadefulde overfald og hadefulde tale mod handicappede – også kendt som hate-crimes og hate-speech – er kommet til Danmark, siger formand for DH, Stig Langvad ifølge Kristeligt Dagblad. "Vi har de seneste år fået henvendelser fra vores medlemmer, der oplever, at de har følt sig krænkede eller truede af folk, der beskylder dem for at nasse på samfundet og skrabe til sig. Hate-crimes er måske nok et stærkt udtryk, men jeg synes, det er på sin plads, fordi der er tale om krænkelser af handicappede alene, fordi de er handicappede. Det skete ikke for bare fem år siden", siger Stig Langvad.

Udviklingshæmmet springer ud som forfatter

Elisabeth Novotny er 47 år og udviklingshæmmet. Hun har netop fået sin første bog udgivet – den hedder "Fra den grimme ælling til den smukke svane", der handler om hendes liv på godt og ondt.

De første 29 år af Elisabeth Novotnys liv er kendetegnet ved omsorgssvigt, ensomhed og en plejefamilie, der misbrugte hende, og kun havde hende for pengenes skyld.

Først i 1993 sker der et markant skift i Elisabeths liv, da hun møder Ken, som hun i dag er gift med. Den ny familie har givet Elisabeth Novotny roen til at blomstre, så hun i dag klarer sig rigtig godt, og arbejder 22 timer om ugen på en af de institutioner, hvor hun selv har boet.

Elisabeth Novotny har indtil videre fået trykt 100 eksemplarer af sin bog, som man kan købe ved at kontakte forlaget Bios – læs mere på www.forlagetbios.dk. Bogen er på 40 sider og koster 128 kroner.

Elisabeth Novotny

Fra den grimme ælling til den smukke svane

Nemmere overgange for handicappede i Struer

Gode erfaringer fra et udviklingsprojekt i Børne- og Familiecentret får Struer Kommune til at ændre procedurer for familier med et handicappet barn. Projektet har med stor succes afprøvet en model, der gennem ensartet sagsbehandling, nye arbejds gange og tjeklister letter barndommens overgange – for eksempel ved skift af institution og skole, overgang fra et regionalt tilbud til et kommunalt eller ved skift af sagsbehandler.

Projektet har kørt i Børne- og Familiecentrets handicap team i et års tid, og afdelingen forsøger nu at gøre projektets metode til normale procedurer i den daglige drift i kommunen. Det kræver fokus på tværfagligt samarbejde både i det offentlige system og med de private aktører.

"Overgange giver tab af viden, og det forsøger modellen at mindske. Vi håber at familierne, som jo er de vigtigste, får en mere ensartet behandling, og at vores indsats skaber størst mulig tryghed hos dem. Vi udfylder tjeklister, så selv en midlertidig vikar hurtig er opdateret med viden om familien og barnet", siger Jette Trillingsgaard, der er småbørnsvejleder og én af to tovholdere på projektet. Læs mere på www.struer.dk

Julegudstjeneste i Tønder

Arbejdsgruppen for udviklingshæmmede og kirken inviterer til julegudstjeneste i Tønder Kristkirke onsdag den 8. december kl. 19.00 ved sognepræst Jens Elkjær Petersen.

Efter gudstjenesten er der kirkekaffe i Brorsonhus. Af praktiske grunde bedes alle, der ønsker kirkekaffe, at tilmelde sig på tlf. 7472 3086 / 6010 0620, mail: kurbod@gmail.com

Ny test skal afsløre Downs

Flere ufødte tvillinger med Downs syndrom vil blive fundet, hvis ultralydsundersøgelsen suppleres med en blodprøve, viser en undersøgelse fra Klinisk Biokemisk Afdeling og Center for Føtalmedicin og Ultralyd på Århus Universitetshospital, Skejby, skriver JP/Århus. En undersøgelse udført på Århus Universitetshospital i samarbejde med et hold forskere fra England viser, at blodprøven giver mulighed for at opdage 12 procent flere tilfælde af Downs syndrom i tvillingegraviditeter. Dermed når undersøgelserne et samlet niveau på de cirka 90 procent, som man finder hos gravide med ét foster. Samtidig vil færre gravide med raske fostre skulle have lavet invasiv diagnostik i form af en moderkageprøve, da den nye undersøgelse er mere præcis. Undersøgelsen forventes indført i rutinebrug i Danmark og en række europæiske lande.

Arbejdsdygtige med handicap parkeres på sidelinjen

Der er 148.000 arbejdsløse handicappede i Danmark, der mener, at de godt vil kunne passe et job, viser en undersøgelse fra SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd. Det skriver metroxpress. Sten Bengtsson, der forsker i handicappede hos SFI, siger: "Et af de største problemer for handicappede er manglende selvtillid og erfaring, så hvis vi vil have dem i arbejde, er vi nødt til at tage os meget mere af den enkelte, end vi gør i dag". Formand for DH, Stig Langvad, mener, at det er op til virksomhederne at sænke paraderne, da man fra Christiansborg allerede har gjort meget for beskæftigelsen blandt handicappede.

NYT fra Ankestyrelsen nr. 6

Denne udgave af Nyt fra Ankestyrelsen er et tema-nummer om Ankestyrelsens Principafgørelser.

Læs mere på www.ast.dk

Kommune tilbagebetaler ulovligt opkrævede rengøringsgebyr

En forkert praksis har ført til, at Norddjurs Kommune kommer til at tilbagebetale et millionbeløb til nogle af beboerne i kommunens bofællesskaber på handicap- og psykiatriområdet. Det skyldes, at der har været ført en lovstridig praksis gennem mange år, hvor beboerne ikke selv har haft mulighed for at til- og fravælge rengøring, skriver Ugebladet.

Socialdirektør Kenneth Koed Nielsen siger til avisen, at man på nuværende tidspunkt ikke ved, hvor stort et beløb, der skal udbetales, men at der er tale om et millionbeløb. Lige nu sidder man og gennemgår alle sagerne, og det er et stort arbejde, siger socialdirektøren.

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV:

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSKONTOR:

Kløverprisenvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00
Fredag: 9.00-13.00
GIRO:
5 49 00 06 (kontingent)
2 00 10 04 (gaver og bidrag)

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Kitt Boel
Tlf. 8628 0925
e-mail: koltvej_35@adslhome.dk

LEV-BLADET:

Nr. 7/59. Årgang 2010
ISSN: 1903-7937

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen, Sytter Kristensen,
Lasse Rydberg, Hans Andersen

FORSIDEFOTO:

Hans Juhl

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisenvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINES:

LEV 8/10 udkommer medio december,
deadline 16. november 2010
LEV 1/2011 udkommer medio februar,
deadline 20. januar 2011

ANNONCEKSPEDITION:

Damgårdsvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flreklaame.dk

OPLAG:

9.400 stk.

TRYK:

Glumsø Bogtrykkeri

LAYOUT:

Synergi
Telefon: 7027 9003

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00-12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivning@lev.dk

Aabenraa

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjønch@webspeed.dk

Aalborg

Annette Andreassen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreassen@home3.gvnet.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf. 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Kristen Haubjerg
Tlf. 7532 1119
e-mail: elsemarie.kristen@mnb.net

Brøndby/Ishøj/Vallensbæk

Torben Olsen (kontaktperson)
Tlf. 3647 0212
e-mail: torbenogsus@olsen.mail.dk

Dragør-Tårnby

Alex Dufrenne
Neelsvej 5
2791 Dragør
e-mail: alex.dufrenne@mail.dk

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Carl Henning Møller
Tlf. 7514 2879
e-mail: chm@kreds.lev.dk

Favrskov - Skanderborg

Jytte B Sørensen
Tlf. 8622 4631
e-mail: jytte.soerensen@kreds.lev.dk

LEV Faxe/Vordingborg

Kristian Nicolaisen
Tlf. 22 59 30 50
e-mail: vibeke@angelman.eu

Fredensborg

Michael Willenbrack
Tlf. 4848 0031
e-mail: michael.willenbrack@tdcadsl.dk

Frederiksborg

Ejvind Wilms
Tlf. 3321 7002
e-mail: ejvind.wilms@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen
Tlf. 9829 2186
e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Ninette Hartwich
Tlf. 4738 4010
e-mail: nintor@cool.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtfyn/Ærø

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Alice Hasselgren
Tlf. 4364 6467
e-mail: alice.hasselgren@mail.dk

Gladsaxe

Mads Rimmen
Tlf. 3513 4419
e-mail: mads.rimmen@vip.cybercity.dk

Greve

Allan Jørgensen (kontaktperson)
Tlf. 4390 8963
e-mail: allan_joergensen@mail.dk

Gribskov

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Guldborgsund

Hanne Nielsen
Tlf. 5444 5656
e-mail: rytterbjerggaard@mail.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dlgmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Dorrit S. Haulrich
Tlf. 7589 7919
e-mail: dokinira@hotmail.com

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Marianne Ulrich-Jørgensen
Tlf. 4491 9168
e-mail: ml.ulrich@privat.dk

Herning/Ringkøbing/Skjern

Inge-Lise Pilgaard
Tlf. 9719 1910
e-mail: inge-lise.pilgaard@kreds.lev.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: kannrose@post8.tele.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laager@mail.dk

Holbæk

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Holstebro

Jørgen Bloch Lauritsen
Tlf. 9749 1629
e-mail: bloch@adslhome.dk

Hvidovre

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Høje Taastrup

Asger Høg
Tlf. 4656 3710
e-mail: ahog@tdcadsl.dk

Hørsholm

Flemming Sundt
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Ikast-Brande

Tove Carlson
Tlf. 9725 2058
e-mail: mail@t-carlson.dk

Kalundborg

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Kolding

John Thomhav
Tlf. 7632 1154
e-mail: jht@abht.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3646 3783
e-mail: ss@sankt-annae.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 4648 0976
e-mail: lykke.soerensen@privat.dk

Lemvig

Anette Broe Henriksen
Tlf. 9782 2768
e-mail: anette.broe@kreds.lev.dk

Lolland

Gyrithe Sidor (kontaktperson)
Lavendelvej 11
4920 Sølledst

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg/Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Næstved

Laëtitia Taylor
Tlf. 2349 1131
e-mail: LEV_naestved@yahoo.dk

Odder/Samsø

Astrid Marie Nielsen
Tlf. 8692 9518
e-mail: astrid.marie.nielsen@odder.dk

Odense

Flemming Larsen
Tlf. 6616 7203
e-mail: stegsted@gmail.com

Odsherred

Dorthe Pedersen
Tlf. 5964 2640
e-mail: dorthepedersen@mail.tele.dk

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtenschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: john_moller1@msn.com

Rudersdal

Claus T. Hansen
e-mail: cth@cubizz.com

Rødovre

Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Anders Daugbjerg
Tlf. 9751 1719
e-mail: a.d@mail.dk

Slagelse/Sorø

Niels Gerner
Tlf. 5852 6320
e-mail: kirsten@gerner.dk

Solrød

Carsten Wærens
Tlf. 5614 4125
e-mail: waerens@webspeed.dk

Stevns

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Struer

Kurt Veise
Tlf. 6140 9025
e-mail: kurt.veise@kreds.lev.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Jonna Rasmussen
Tlf. 7443 3665
e-mail: osfire@rasmussen.dk

Thisted

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ellen Højberg
Tlf. 7524 1260
e-mail: hoejberg@tele2adsl.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kirsten Sørensen (kontaktperson)
Tlf. 7573 5809
e-mail: ksorensen@stofanet.dk

Viborg

Eva Pinnerup
Tlf. 2811 0363
e-mail: heide@dadlnet.dk

Ærø

Susanne Jørgensen (kontaktperson)
Tlf. 6253 3319
e-mail: bs@hus.dk

Århus/Norddjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.danskdbf.dk

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 6178 0508
e-mail: hbud@forum.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Claus Jørgensen
Tlf. 4018 4050
e-mail: georgsholm@mail.dk
www.rubinstein-taybisyndrom.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ellen Hessellund Mikkelsen
Tlf. 8741 0138
e-mail: landskontor@k-h.dk
www.k-h.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 4453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Kristina Bartholin Henriksen
Tlf. 2254 6653
e-mail: : elle-kristina@heaven.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf.dk
www.ulf.dk

KNUS

Lene Bang Larsen
Tlf. 3649 0899
e-mail: lene@knus.nu
www.knus.nu

Copyright:

LEV må gerne kopieres og på anden måde anvendes, hvis kilden tydeligt angives.

Et eksemplar af den pågældende publikation bedes tilsendt LEVs redaktion. ISSN 1903-7937

ANNONCE

ANNONCE

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696